

Polsslag **Ondernemend** Limburg

januari 2020

*VKW Limburg en UNIZO Limburg houden de **vinger**
aan de pols van de Limburgse economie*

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

Wat is de POL ?

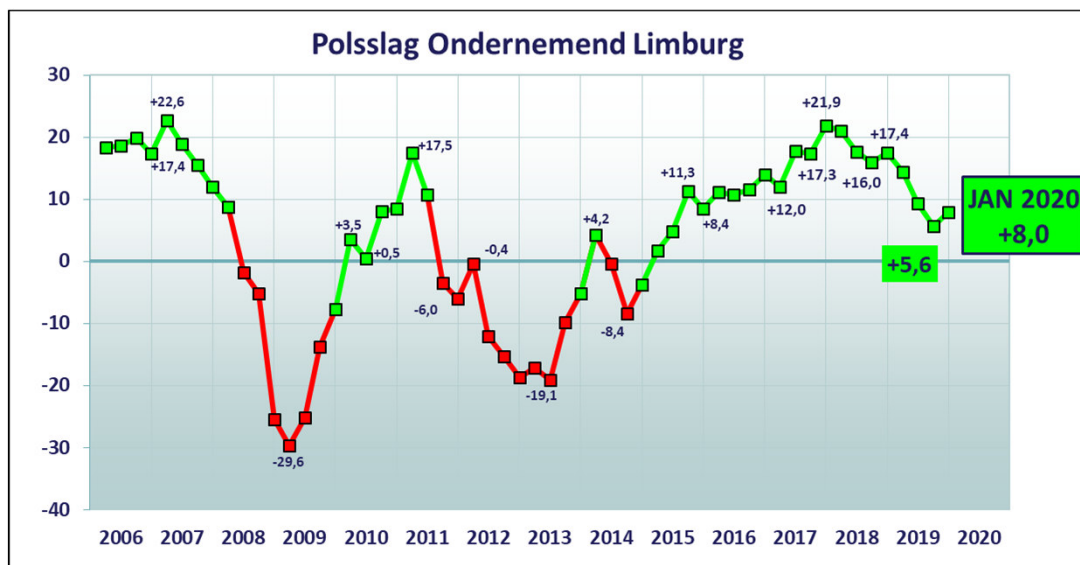
- ✓ Online bevraging bij Limburgse ondernemers en bedrijfsleiders
- ✓ Op het einde van elk kwartaal
- ✓ 10 meerkeuzevragen over omzet, tewerkstelling, investeringen, export en winstmarge
- ✓ Eén kerngetal = **POL**: geeft weer hoe de Limburgse ondernemer de economische gang van zaken aanvoelt
- ✓ **Reeds 56e peiling (14 jaar)**

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

Waarom is de POL uniek?

- ✓ Niet afgeleid uit bestaande statistieken
- ✓ Aanvoelen van de Limburgse ondernemers zélf
- ✓ Zeer recente cijfers (peiling eind december)
- ✓ Representatief en relevant:
 - volledige spectrum van ondernemend Limburg: kleine, middelgrote én grote bedrijven
 - op ruime schaal
- ✓ Naast de komende periode, ook bevraging naar resultaten van de afgelopen periode

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

De POL

- ✓ Momentopname (eind december 2019)
- ✓ Aanvoelen van het voorbije kwartaal én komende kwartaal

► **POL januari 2019 = +8,0**

- ➡ Na drie sterke dalingen, opnieuw stijging t.o.v. okt 2019 (+5,6)
- ➡ Dalende tendens gedurende 2 jaar minstens even gepauzeerd
- ➡ Vertrouwen van 'de Limburgse ondernemer' houdt stand
- ➡ Al 20 kwartelen na elkaar 'in de plus'

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - EVALUATIE en PROGNOSE

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Hoe was het voorbije kwartaal (Q4 2019)?

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

Hoe was het voorbije kwartaal?

Evaluatie Q4 2019 = POL voorbije drie maanden

➔ **+6,6**

- ➔ Vierde kwartaal 2019 opnieuw minder goed (Q3 was +7,0)
- ➔ Vierde daling op rij
- ➔ Minst goede kwartaal in bijna 5 jaar (19 kwartalen)
- ➔ Wel beter dan prognose 3 maanden geleden (+4,2)

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

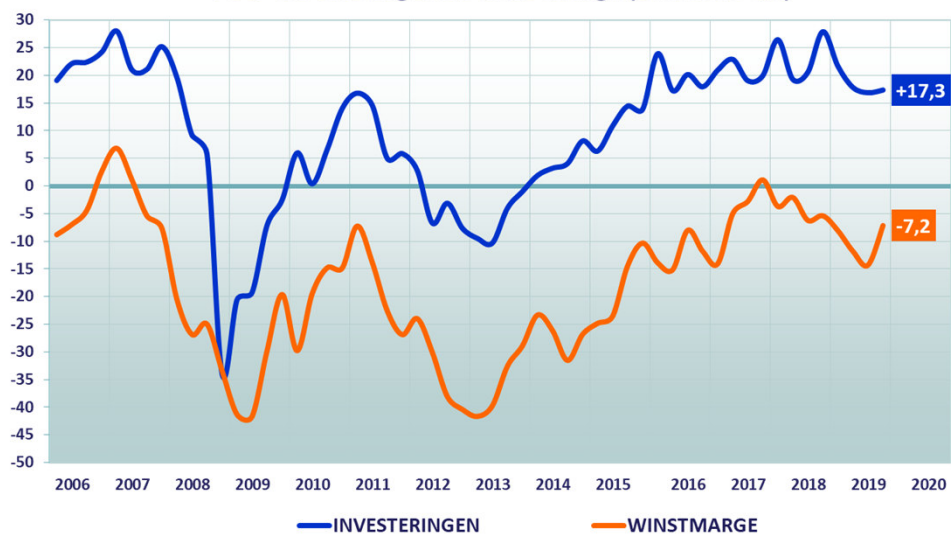
LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

POL - Investerings en Winstmarge (evaluatie Q4)

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

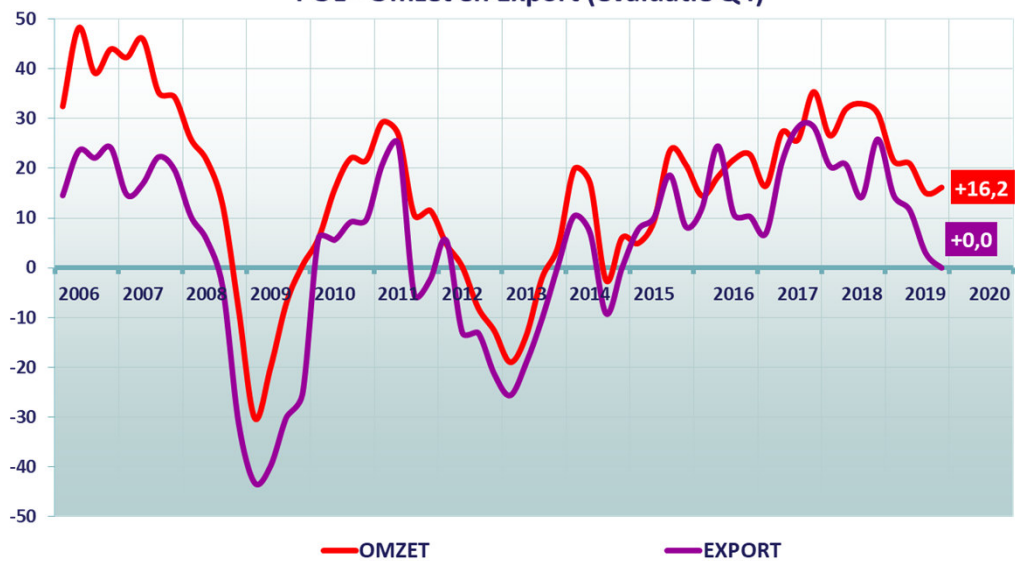
LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

POL - Omzet en Export (evaluatie Q4)

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

Hoe was het voorbije kwartaal (Q4 2019)?

- ➔ Neergang gestuit dankzij minder slechte winstmarges (van -14,3 naar -7,2)
- ➔ Ondanks licht verbeterde Omzetevolutie (van +15,0 naar +16,2)
- ➔ Moeilijk kwartaal vooral door helemaal weggezakte Export (van +3,0 naar 0,0)
 - Vorig jaar nog een van hoogste scores ooit, nu laagste cijfer in 5 jaar
- ➔ Na heropflakking in Q3, stonden Limburgse bedrijven in Q4 terug op de rem inzake Tewerkstelling: van +14,2 naar +6,9
 - Laagste cijfer sinds Q1 2015
- ➔ Investerings houden stand op redelijk hoog niveau met +17,3

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Tewerkstelling (evaluatie Q4)

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

Vooruitzichten 1^e kwartaal van 2020?

Prognose Q1 2020 = POL komende drie maanden

➔ **+9,3**

- ➔ Hogere vooruitzichten doen POL stijgen
- ➔ Opvallend sterke verbetering t.o.v. vorige prognose (+4,2)
- ➔ Limburgse ondernemer verwacht ook verbetering t.a.v. vorig kwartaal (+6,6)
- ➔ Uitbodeming dalende tendens voorbij 2 jaar?

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Wat wordt verwacht voor het komende kwartaal (Q1 2020)?

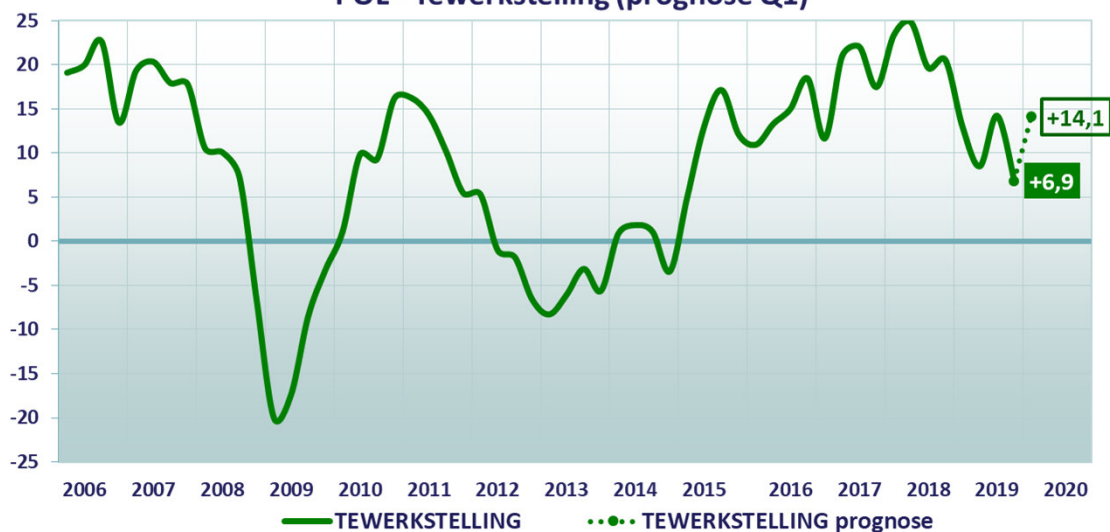
POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

Vooruitzichten 1^e kwartaal van 2020?

- ➡ Sterkere vooruitzichten gebaseerd op:
 - Terug hogere aanwervingshonger bij Limburgse bedrijven in Q1 (+14,1)
 - Verwacht herstel inzake Export tot +7,9
 - Hoop op verdere verbetering van de evolutie inzake winstmarges: -2,3
- ➡ Vooruitzichten voor **Omzet** gaan echter **verkeerde kant op**: daling tot +11,6
- ➡ Ook **Investerings** moeten naar verwachting beetje terrein prijsgeven: +14,9

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Tewerkstelling (prognose Q1)

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

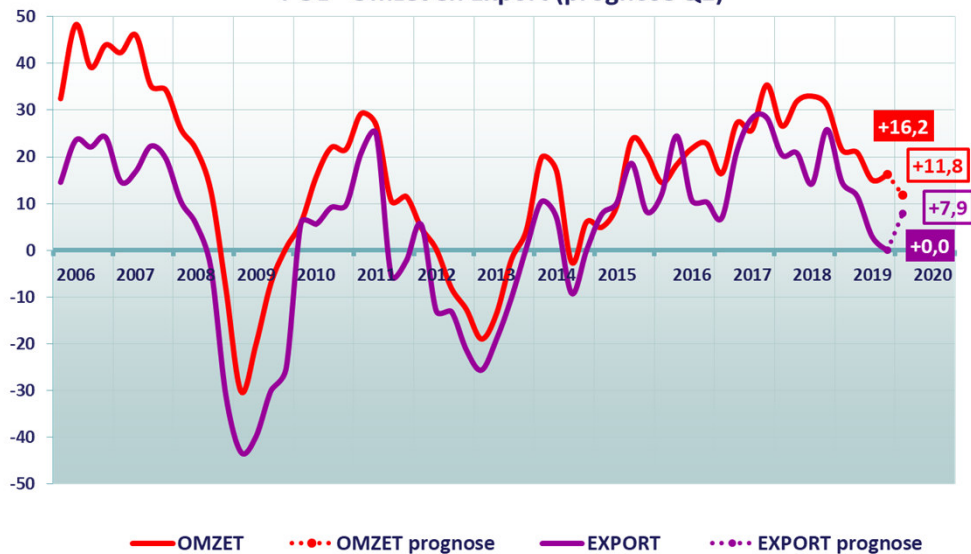
LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

POL - Omzet en Export (prognose Q1)

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

POL - Investerings en Winstmarge (prognose Q1)

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

apr 2019	jul 2019	okt 2019	jan 2020
+14,4	+9,3	+5,6	+8,0

TOTAAL
POL

Q1 2019	Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019
+12,5	+9,4	+7,0	+6,6
+21,5	+21,0	+15,0	+16,2
+14,6	+11,6	+3,0	+0,0
+12,9	+8,5	+14,2	+6,9
+21,7	+17,8	+16,9	+17,3
-8,1	-11,8	-14,3	-7,2

EVALUATIE
POL - voorbije 3 maanden
OMZET
EXPORT
TEWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

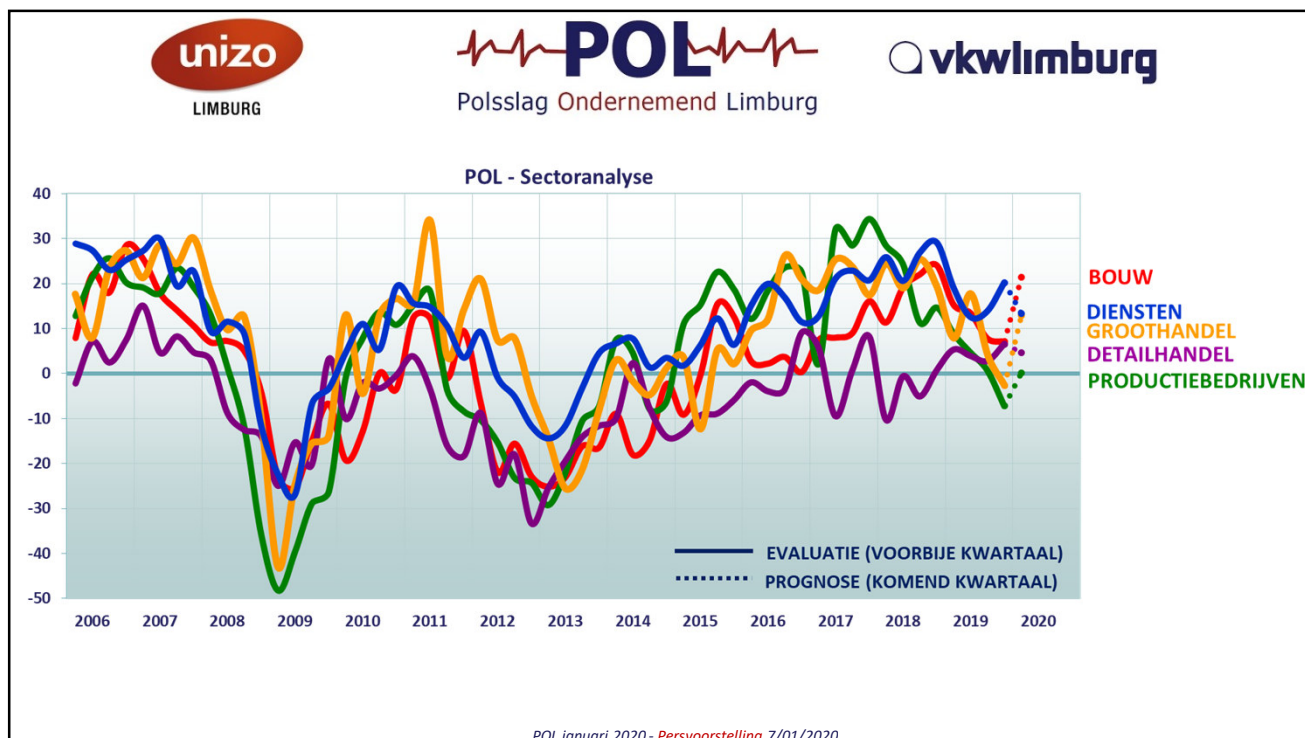
Q2 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q1 2020
+16,2	+9,1	+4,2	+9,3
+29,2	+16,9	+9,9	+11,8
+14,3	+10,8	+2,4	+7,9
+16,5	+10,5	+7,6	+14,1
+17,7	+8,4	+10,2	+14,9
+3,5	-1,0	-9,0	-2,3

PROGNOSE
POL - komende 3 maanden
OMZET
EXPORT
TEWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

Polsslag Ondernemend Limburg januari 2020 **Sectoranalyse**

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

unizo
LIMBURG

POL
Polsslag Ondernemend Limburg

vkwl limburg

Polsslag Ondernemend Limburg Sectoranalyse

- ➡ Productie en Groothandel zakten **door het ijs** in afgelopen kwartaal
- ➡ Voor dienstensector was Q4 daarentegen een 'boerenkwartaal'
- ➡ Detailhandel handhaaft zich in de plus
- ➡ Optimistischere geluiden voor Q1 in elk van de vijf sectoren

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

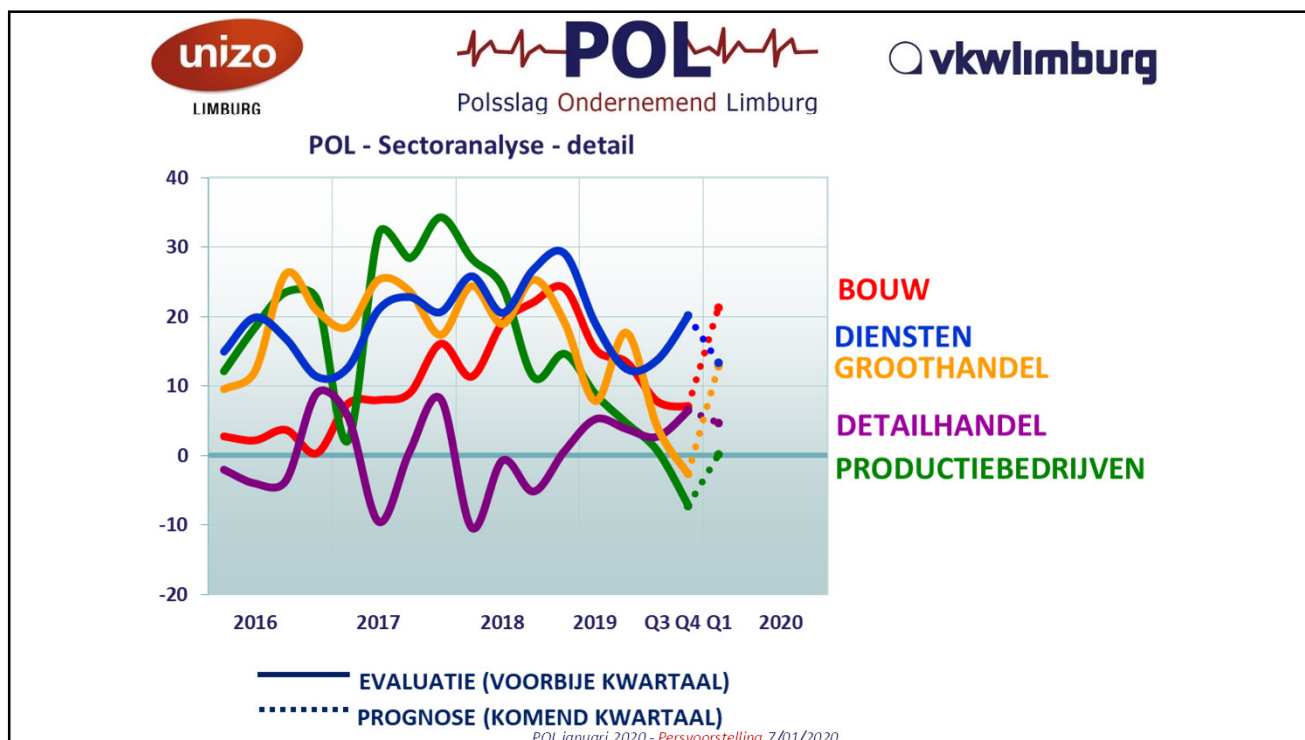
STIJGING/verbetering

DALING/verslechtering

TOTAAL	BOUW	PRODUCTIE	DETAIL HANDEL	GROOTHANDEL	DIENTEN	SECTOR
okt 2019 jan 2020 5,6 8,0	okt 2019 jan 2020 8,0 14,2	okt 2019 jan 2020 -0,4 -3,6	okt 2019 jan 2020 1,5 5,6	okt 2019 jan 2020 0,5 5,1	okt 2019 jan 2020 12,6 16,8	POL
Q3 2019 Q4 2019 7,0 6,6 15,0 16,2 3,0 0,0 14,2 6,9 16,9 17,3 -14,3 -7,2	Q3 2019 Q4 2019 7,8 7,1 18,1 13,0 0,0 -7,1 15,3 5,6 12,7 25,9 -7,0 -1,9	Q3 2019 Q4 2019 0,6 -7,2 3,4 -16,3 1,3 -6,9 2,3 -2,2 20,7 8,7 -24,4 -19,6	Q3 2019 Q4 2019 2,7 6,5 6,8 13,7 18,2 27,3 6,8 -1,4 1,4 16,7 -19,4 -23,6	Q3 2019 Q4 2019 4,1 -2,7 7,4 -4,8 -16,7 -23,5 7,4 5,0 51,9 20,0 -29,6 -10,0	Q3 2019 Q4 2019 13,8 20,2 24,7 40,4 10,4 17,8 24,1 16,8 -7,6 19,5 11,3 6,5	EVALUATIE POL - voorbije 3 maanden OMZET EXPORT TEWERKSTELLING INVESTERINGEN WINSTMARGE
Q4 2019 Q1 2020 4,2 9,3 9,9 11,8 2,4 7,9 7,6 14,1 10,2 14,9 -9,0 -2,3	Q4 2019 Q1 2020 8,2 21,3 8,5 24,1 14,3 13,3 9,9 31,5 5,6 28,3 2,8 9,4	Q4 2019 Q1 2020 -1,5 0,1 3,5 5,4 -3,9 10,3 -3,5 -8,7 20,0 2,2 -23,5 -8,7	Q4 2019 Q1 2020 0,3 4,7 0,0 5,6 20,0 33,3 -1,4 1,4 -2,9 -1,4 -14,3 -15,5	Q4 2019 Q1 2020 -3,1 12,8 -3,7 20,0 -11,8 -5,9 18,5 25,0 0,0 15,0 -18,5 10,0	Q4 2019 Q1 2020 11,3 13,4 20,0 13,1 10,6 0,0 14,4 26,1 14,4 25,7 -3,0 2,0	PROGNOSE POL - komende 3 maanden OMZET EXPORT TEWERKSTELLING INVESTERINGEN WINSTMARGE

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

DIENTEN: boerenkwartaal

- Blijft veruit **best presterende sector** met een Q4 dat een stuk **sterker was dan verwacht**
- **Tweede stijging na mekaar**: van +13,8 naar **+20,2**
- Vooruitzichten **optimistischer dan 3 maanden geleden** (+13,4), maar met **voetjes op de grond**, vooral qua omzet en export
- **Wel stijgende vooruitzichten voor tewerkstelling en investeringen**

DIENSTEN		SECTOR
okt 2019	jan 2020	POL
12,6	16,8	

Q3 2019	Q4 2019	
13,8	20,2	
24,7	40,4	
10,4	17,8	
24,1	16,8	
-7,6	19,5	
11,3	6,5	

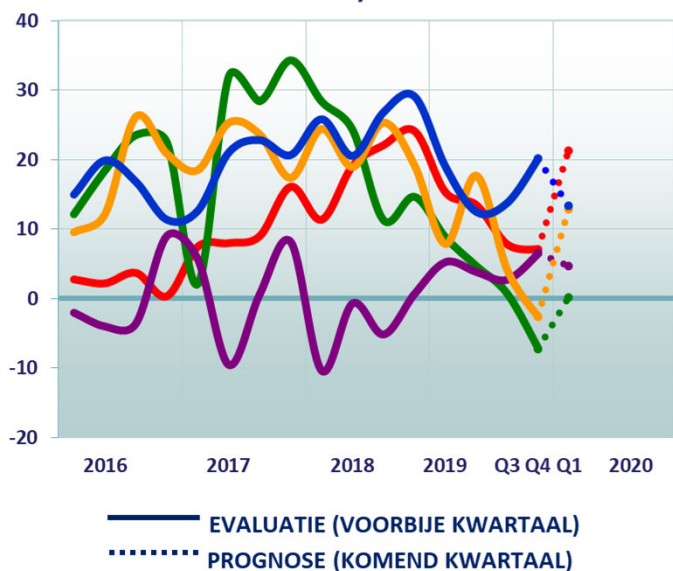
EVALUATIE	
POL - voorbij 3 maanden	
OMZET	
EXPORT	
TEWERKSTELLING	
INVESTERINGEN	
WINSTMARGE	

Q4 2019	Q1 2020	
11,3	13,4	
20,0	13,1	
10,6	0,0	
14,4	26,1	
14,4	25,7	
-3,0	2,0	

PROGNOSE	
POL - komende 3 maanden	
OMZET	
EXPORT	
TEWERKSTELLING	
INVESTERINGEN	
WINSTMARGE	

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Sectoranalyse - detail

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

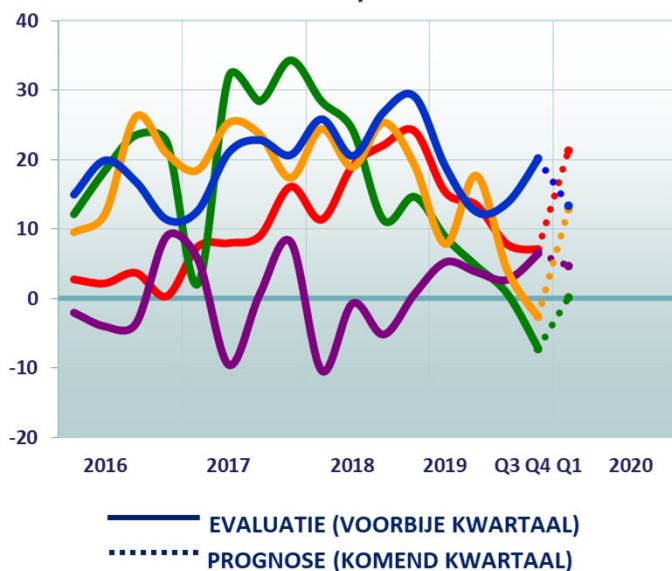
BOUW: met volle moed vooruit

- **Geen verbetering** in Q4: **minst goede kwartaal in 3 jaar**
- Niettemin **tweede best** presterende sector: evaluatie Q4 2019 = **+7,1**
- Vooral **omzet en evolutie tewerkstelling** deden het **minder goed**
- Maar **met volle moed** naar Q1 2020: **meest optimistisch** van alle sectoren: **+21,3**
- Vooruitzichten **omzet, tewerkstelling en investeringen** **stijgen erg sterk**

BOUW		SECTOR
okt 2019	jan 2020	
8,0	14,2	POL
Q3 2019	Q4 2019	EVALUATIE
7,8	7,1	POL - voorbij 3 maanden
18,1	13,0	OMZET
0,0	-7,1	EXPORT
15,3	5,6	TEWERKSTELLING
12,7	25,9	INVESTERINGEN
-7,0	-1,9	WINSTMARGE
Q4 2019	Q1 2020	PROGNOSE
8,2	21,3	POL - komende 3 maanden
8,5	24,1	OMZET
14,3	13,3	EXPORT
9,9	31,5	TEWERKSTELLING
5,6	28,3	INVESTERINGEN
2,8	9,4	WINSTMARGE

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Sectoranalyse - detail

BOUW
DIENSTEN
GROOTHANDEL
DETAILHANDEL
PRODUCTIEBEDRIJVEN

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

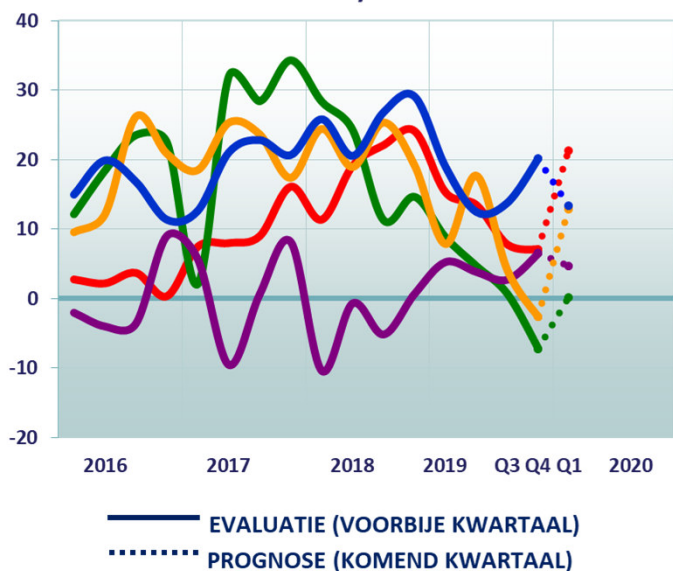
GROOTHANDEL: twee gezichten

- Sterke duik ingezet in Q3 eindigt in Q4 onder nul: **-2,7**
- Afgelopen kwartaal negatief geëvalueerd door overwegend deel van groothandelsbedrijven
- Omzet en vooral export zwaar in de min in Q4
- Hoop op opklarende lucht in Q1 2020: **+12,8**
- Alle deelindicatoren vooruitzichten in stijgende lijn, maar export blijft in de min
- Meest optimistisch van alle sectoren over evolutie winstmarge

GROOTHANDEL		SECTOR
okt 2019	jan 2020	POL
0,5	5,1	
Q3 2019	Q4 2019	EVALUATIE
4,1	-2,7	POL - voorbije 3 maanden
7,4	-4,8	OMZET
-16,7	-23,5	EXPORT
7,4	5,0	TEWERKSTELLING
51,9	20,0	INVESTERINGEN
-29,6	-10,0	WINSTMARGE
Q4 2019	Q1 2020	PROGNOSE
-3,1	12,8	POL - komende 3 maanden
-3,7	20,0	OMZET
-11,8	-5,9	EXPORT
18,5	25,0	TEWERKSTELLING
0,0	15,0	INVESTERINGEN
-18,5	10,0	WINSTMARGE

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Sectoranalyse - detail

BOUW
DIENSTEN
GROOTHANDEL
DETAILHANDEL
PRODUCTIEBEDRIJVEN

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

PRODUCTIE: in steeds zwaarder weer

- Productiebedrijven hebben het erg moeilijk
- Slechtste kwartaal in 6 jaar: -7,2
- Terugval sinds begin 2018 steeds dieper
- Omzet en export gaan in Q4 zwaar onderuit, evolutie winstmarge blijft erg negatief
- Hoop op enige verbetering in Q1 2020, maar vooruitzichten komen nauwelijks over nulpunt
- Tewerkstellingsgroei verder negatief in komend kwartaal
- Ook investeringen worden teruggeschroefd

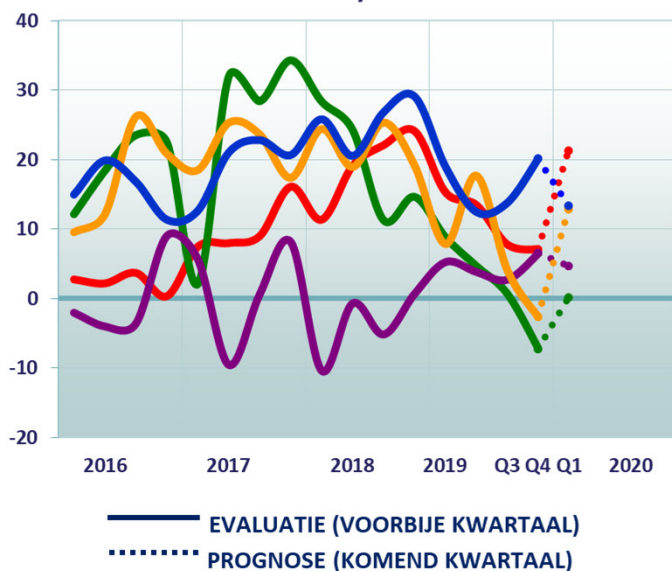
PRODUCTIE		SECTOR
okt 2019	jan 2020	POL
-0,4	-3,6	

Q3 2019	Q4 2019	EVALUATIE
0,6	-7,2	POL - voorbij 3 maanden
3,4	-16,3	OMZET
1,3	-6,9	EXPORT
2,3	-2,2	TEWERKSTELLING
20,7	8,7	INVESTERINGEN
-24,4	-19,6	WINSTMARGE

Q4 2019	Q1 2020	PROGNOSE
-1,5	0,1	POL - komende 3 maanden
3,5	5,4	OMZET
-3,9	10,3	EXPORT
-3,5	-8,7	TEWERKSTELLING
20,0	2,2	INVESTERINGEN
-23,5	-8,7	WINSTMARGE

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Sectoranalyse - detail

BOUW
DIENSTEN
GROOTHANDEL
DETAILHANDEL
PRODUCTIEBEDRIJVEN

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

DETAILHANDEL: handhaaft zich in de plus, maar winstgevenheid erg problematisch

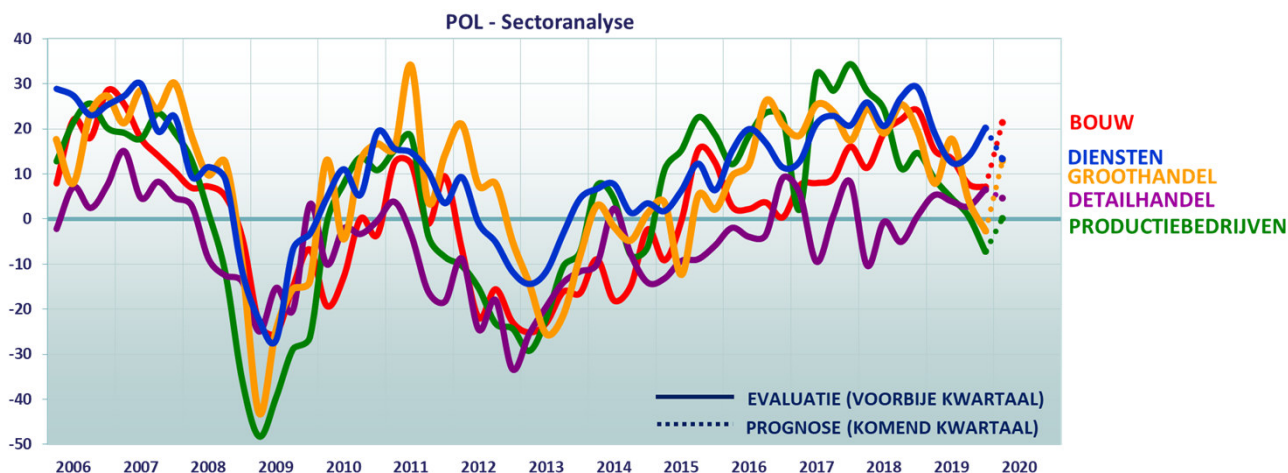
- Q4 2019 opnieuw positief geëvalueerd: +6,5
- Sinds 2007 nooit eerder vier keer op rij (licht) positief over afgelopen kwartaal
- Evolutie **winstmarge** blijft echter **zeer problematisch**
- **Vooruitzichten blijven** ook voor komend kwartaal in de **plus: +4,7**

DETAIL HANDEL	SECTOR
okt 2019	jan 2020
1,5	5,6
	POL

Q3 2019	Q4 2019	EVALUATIE
2,7	6,5	POL - voorbije 3 maanden
6,8	13,7	OMZET
18,2	27,3	EXPORT
6,8	-1,4	TEWERKSTELLING
1,4	16,7	INVESTERINGEN
-19,4	-23,6	WINSTMARGE

Q4 2019	Q1 2020	PROGNOSE
0,3	4,7	POL - komende 3 maanden
0,0	5,6	OMZET
20,0	33,3	EXPORT
-1,4	1,4	TEWERKSTELLING
-2,9	-1,4	INVESTERINGEN
-14,3	-15,5	WINSTMARGE

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

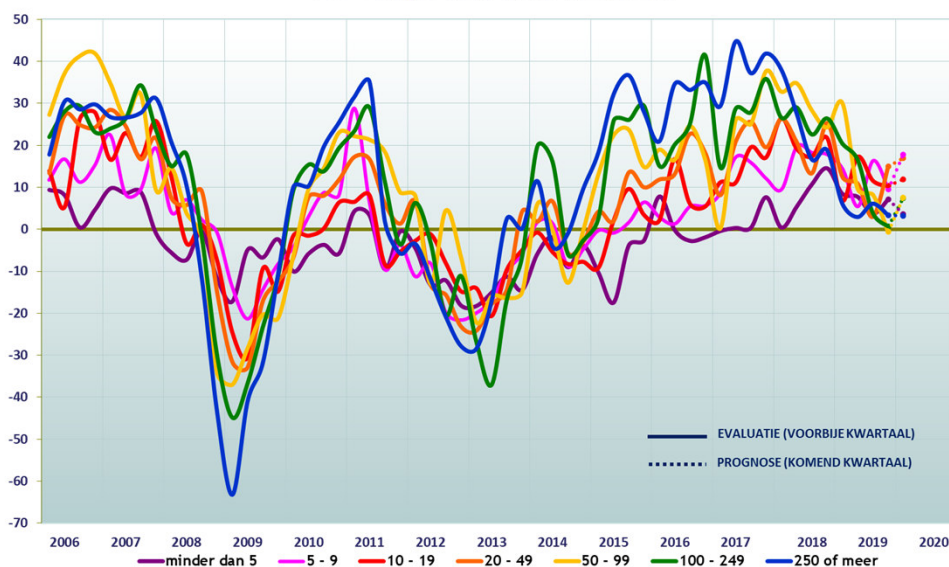

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

Polsslag Ondernemend Limburg januari 2020

Analyse o.b.v. grootte bedrijf

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

Polsslag Ondernemend Limburg

Analyse o.b.v. grootte bedrijf

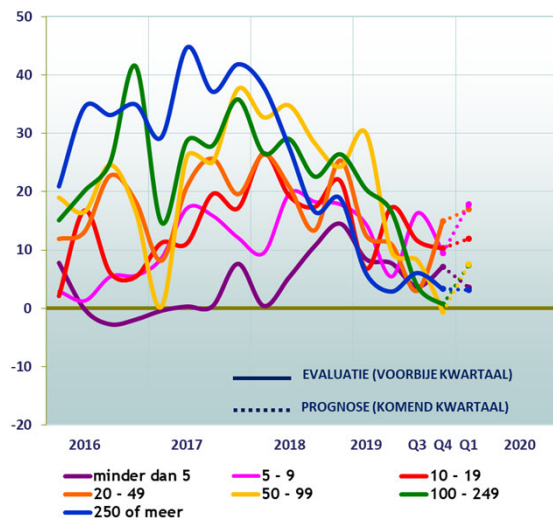
- ➔ Verschillen tussen groottecategorieën kleiner dan tussen sectoren
- ➔ Evaluatie afgelopen kwartaal minder goed voor alle bedrijven +50 wn.
- ➔ Kleinste én grootste bedrijven unisono: volgend kwartaal niet beter
- ➔ 5 overige categorieën tussenin zien wel opwaarts potentieel in Q1 2020

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

STIJGING/verbetering		DALING/verslechtering																			
TOTAAL		minder dan 5		5 - 9		10 - 19		20 - 49		50 - 99		100 - 249		meer dan 250							
okt 2019	jan 2020	okt 2019	jan 2020	okt 2019	jan 2020	okt 2019	jan 2020	okt 2019	jan 2020	okt 2019	jan 2020	okt 2019	jan 2020	okt 2019	jan 2020	AANTAL WERKNEMERS					
5,6	8,0	5,2	5,3	11,5	13,6	9,2	11,1	3,9	16,0	7,1	3,5	-0,3	4,0	3,5	3,2	POL					
Q3 2019	Q4 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q3 2019	Q4 2019	Q3 2019	Q4 2019	EVALUATIE					
7,0	6,6	3,7	7,1	16,3	9,4	11,6	10,3	3,0	14,9	8,2	-0,6	3,8	0,7	6,1	3,3	POL - voorbij 3 maanden					
15,0	16,2	19,3	21,9	24,6	19,2	11,9	18,6	4,8	18,3	12,8	0,0	12,1	9,5	12,7	13,5	OMZET					
3,0	0,0	9,1	23,1	5,3	-6,7	0,0	-5,0	3,7	7,1	13,0	-5,9	-30,4	-6,1	13,9	-8,6	EXPORT					
14,2	6,9	-4,2	-8,4	32,8	13,5	18,6	19,0	17,7	13,6	30,8	11,4	9,4	0,0	14,8	9,6	TEWERKSTELLING					
16,9	17,3	5,9	-1,1	25,4	34,6	29,3	25,9	14,5	22,0	17,9	17,1	31,3	9,5	11,1	25,5	INVESTERINGEN					
-14,3	-7,2	-11,8	0,0	-6,3	-13,5	-1,7	-6,9	-25,8	13,6	-33,3	-25,7	-3,2	-9,5	-22,2	-23,5	WINSTMARGE					
Q4 2019	Q1 2020	Q4 2019	Q1 2020	Q4 2019	Q1 2020	Q4 2019	Q1 2020	Q4 2019	Q1 2020	Q4 2019	Q1 2020	Q4 2019	Q1 2020	Q4 2019	Q1 2020	PROGNOSE					
4,2	9,3	6,8	3,6	6,6	17,8	6,8	11,9	4,8	17,0	5,9	7,6	-4,3	7,4	0,9	3,1	POL - komende 3 maanden					
9,9	11,8	12,6	10,6	12,7	23,1	12,1	12,1	-6,5	11,9	15,4	-2,9	3,2	11,9	16,7	11,8	OMZET					
2,4	7,9	9,1	4,0	5,9	11,1	11,8	20,0	14,3	10,3	-4,3	11,8	-21,7	6,1	2,9	0,0	EXPORT					
7,6	14,1	6,9	6,4	12,9	29,4	8,6	13,8	12,9	28,8	21,1	17,1	0,0	7,1	-9,3	0,0	TEWERKSTELLING					
10,2	14,9	6,9	4,3	16,1	19,6	5,3	17,2	16,1	28,8	7,9	14,7	9,7	9,5	11,1	15,7	INVESTERINGEN					
-9,0	-2,3	-1,7	-7,5	-14,5	5,9	-3,5	-3,4	-12,9	5,1	-10,5	-2,9	-12,9	2,4	-16,7	-11,8	WINSTMARGE					

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Analyse o.b.v. aantal werknemers - detail

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

KLEINSTE BEDRIJVEN: worden somberder

- Op één na enige categorie waarvoor **afgelopen kwartaal beter was dan voorgaande**: van +3,7 naar **+7,1**
- Maar toch: **enige categorie met duidelijk slechtere vooruitzichten** dan drie maanden geleden: **+3,6**
- Vooruitzichten **achteruit over de hele lijn**
- **POL blijft globaal** (voorbije + komende 3 maanden) wel hoger dan grote bedrijven (+50 wn.)

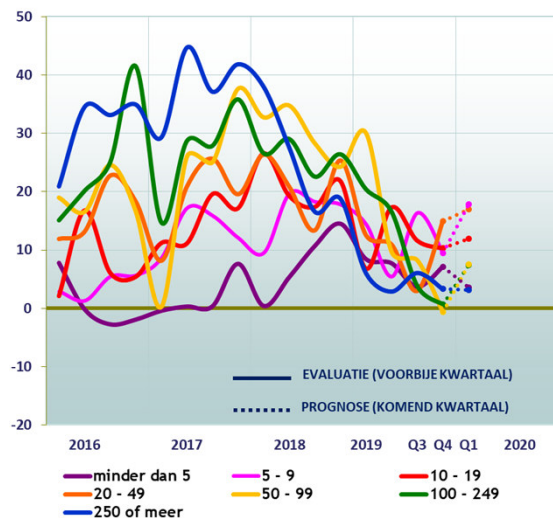
minder dan 5		AANTAL WERKNEMERS
okt 2019	jan 2020	
5,2	5,3	POL
Q3 2019	Q4 2019	
3,7	7,1	
19,3	21,9	
9,1	23,1	
-4,2	-8,4	
5,9	-1,1	
-11,8	0,0	
Q4 2019	Q1 2020	
6,8	3,6	
12,6	10,6	
9,1	4,0	
6,9	6,4	
6,9	4,3	
-1,7	-7,5	

EVALUATIE
POL - voorbije 3 maanden
OMZET
EXPORT
TEWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

PROGNOSE
POL - komende 3 maanden
OMZET
EXPORT
TEWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Analyse o.b.v. aantal werknemers - detail

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

GROOTSTE BEDRIJVEN: blijven minst positief over toekomst

- Scoren qua vooruitzichten nog net lager dan de kleinste bedrijven: +3,1
- Zien daarmee géén verbetering in komend kwartaal t.o.v. Q4 (+3,3)
- Q4 was wel iets beter dan verwacht
- Blijven investeren, maar extra tewerkstelling wordt niet meer verwacht

meer dan 250 AANTAL WERKNEMERS

okt 2019	jan 2020
3,5	3,2

POL

Q3 2019	Q4 2019
6,1	3,3
12,7	13,5
13,9	-8,6
14,8	9,6
11,1	25,5
-22,2	-23,5

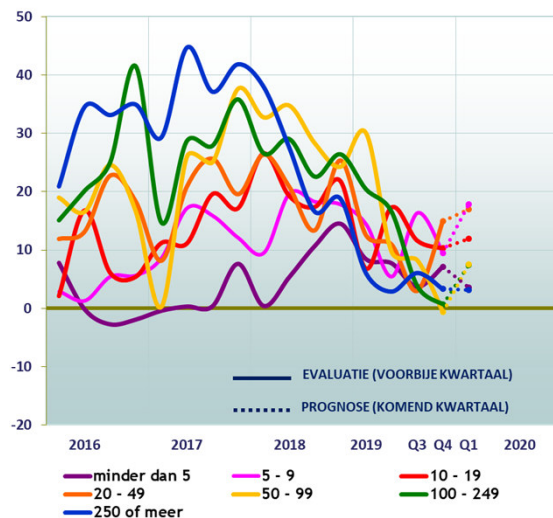
EVALUATIE
POL - voorbije 3 maanden
OMZET
EXPORT
TEWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

Q4 2019	Q1 2020
0,9	3,1
16,7	11,8
2,9	0,0
-9,3	0,0
11,1	15,7
-16,7	-11,8

PROGNOSE
POL - komende 3 maanden
OMZET
EXPORT
TEWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Analyse o.b.v. aantal werknemers - detail

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

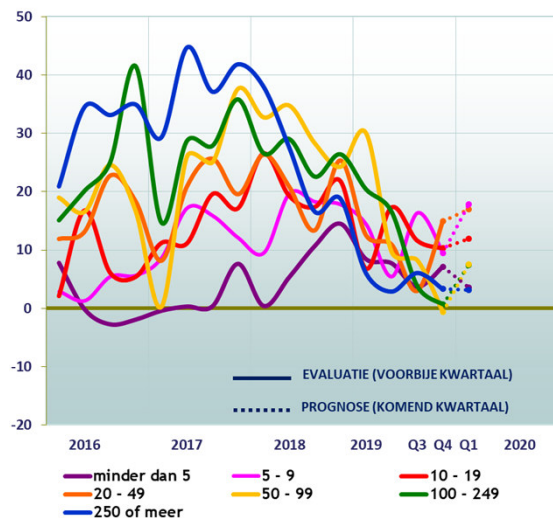
50-249 wn.: hoop op beterschap

- Evalueerden laatste kwartaal het zwakst met resp. -0,6 en +0,7
- Bereiken daarmee, een jaar na de grootste bedrijven, ook het laagste niveau in 5 jaar
- Wel duidelijk hoop op beterschap in Q1: +7,6 en +7,4
- Negatieve exportcijfers in Q4, maar ook hier betere vooruitzichten.
- 50-99 wn. wel enige categorie waar omzetevolutie Q1 negatief kleurt

50 - 99		100 - 249		AANTAL WERKNEMERS
okt 2019	jan 2020	okt 2019	jan 2020	
7,1	3,5	-0,3	4,0	POL
Q3 2019	Q4 2019	Q3 2019	Q4 2019	EVALUATIE
8,2	-0,6	3,8	0,7	POL - voorbij 3 maanden
12,8	0,0	12,1	9,5	OMZET
13,0	-5,9	-30,4	-6,1	EXPORT
30,8	11,4	9,4	0,0	TEWERKSTELLING
17,9	17,1	31,3	9,5	INVESTERINGEN
-33,3	-25,7	-3,2	-9,5	WINSTMARGE
Q4 2019	Q1 2020	Q4 2019	Q1 2020	PROGNOSE
5,9	7,6	-4,3	7,4	POL - komende 3 maanden
15,4	-2,9	3,2	11,9	OMZET
-4,3	11,8	-21,7	6,1	EXPORT
21,1	17,1	0,0	7,1	TEWERKSTELLING
7,9	14,7	9,7	9,5	INVESTERINGEN
-10,5	-2,9	-12,9	2,4	WINSTMARGE

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Analyse o.b.v. aantal werknemers - detail

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

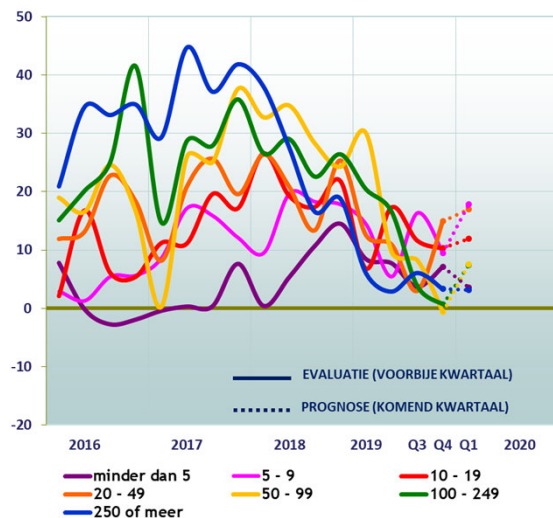
KLEINE BEDRIJVEN (5-19 wn.): al bij al zo slecht nog niet

- Evaluatie afgelopen kwartaal gaat lager, maar scoren met +9,4 en +10,3 het op een na hoogst
- Qua vooruitzichten is 5-9 wn. met +17,8 zelfs het meest positief van alle categorieën
- Vooruitzichten gaan over de hele lijn hoger t.o.v. drie maanden geleden

5 - 9		10 - 19		AANTAL WERKNEMERS
okt 2019	jan 2020	okt 2019	jan 2020	
11,5	13,6	9,2	11,1	POL
Q3 2019	Q4 2019	Q3 2019	Q4 2019	EVALUATIE
16,3	9,4	11,6	10,3	POL - voorbij 3 maanden
24,6	19,2	11,9	18,6	OMZET
5,3	-6,7	0,0	-5,0	EXPORT
32,8	13,5	18,6	19,0	TEWERKSTELLING
25,4	34,6	29,3	25,9	INVESTERINGEN
-6,3	-13,5	-1,7	-6,9	WINSTMARGE
Q4 2019	Q1 2020	Q4 2019	Q1 2020	PROGNOSE
6,6	17,8	6,8	11,9	POL - komende 3 maanden
12,7	23,1	12,1	12,1	OMZET
5,9	11,1	11,8	20,0	EXPORT
12,9	29,4	8,6	13,8	TEWERKSTELLING
16,1	19,6	5,3	17,2	INVESTERINGEN
-14,5	5,9	-3,5	-3,4	WINSTMARGE

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Analyse o.b.v. aantal werknemers - detail

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

20-49 wn.: beste jaarprestatie

- Sterke verbetering in Q4: beste kwartaal van het jaar
- Samen met kleinste bedrijven als enige nog positief over evolutie Export in Q4
- Vooruitzichten komend kwartaal gaan nog wat hoger: op één meest positieve groottecategorie
- Vooruitzichten mbt omzet en export worden nog getemperd, i.t.t. investeringen en tewerkstelling

20 - 49 AANTAL WERKNEMERS

okt 2019	jan 2020
3,9	16,0

POL

Q3 2019	Q4 2019
3,0	14,9
4,8	18,3
3,7	7,1
17,7	13,6
14,5	22,0
-25,8	13,6

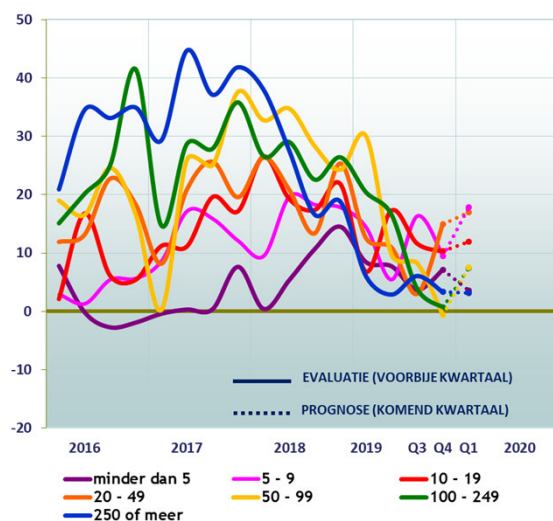
EVALUATIE
POL - voorbij 3 maanden
OMZET
EXPORT
TEWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

Q4 2019	Q1 2020
4,8	17,0
-6,5	11,9
14,3	10,3
12,9	28,8
16,1	28,8
-12,9	5,1

PROGNOSE
POL - komende 3 maanden
OMZET
EXPORT
TEWERKSTELLING
INVESTERINGEN
WINSTMARGE

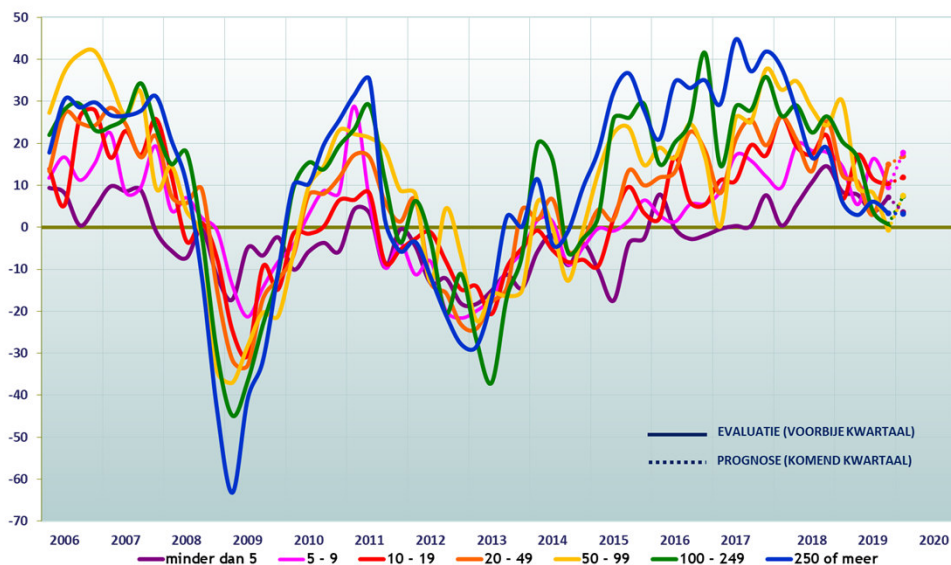
POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Analyse o.b.v. aantal werknemers - detail

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

POL - Analyse o.b.v. aantal werknemers

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

Polsslag Ondernemend Limburg

januari 2020

Vragen?

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

Tot slot: de POL over heel 2019

TOTAAL	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
POL	+18,5	+17,3	-5,9	-19,1	+5,1	+4,7	-12,2	-12,9	-2,1	+6,6	+11,8	+17,2	+18,0	+7,6

EVALUATIE	EVALUATIE													
POL - voorbije 3 maanden	+19,7	+19,9	-1,3	-21,3	+4,0	+6,7	-10,5	-13,8	-2,1	+6,1	+11,2	+16,2	+18,5	+7,7
OMZET	+41,0	+39,5	+13,0	-14,2	+16,3	+19,6	-3,9	-7,6	+10,1	+14,7	+19,4	+26,2	+30,7	+17,4
EXPORT	+21,1	+18,4	-4,7	-34,6	+7,6	+9,5	-10,5	-13,6	+2,1	+11,2	+14,4	+21,2	+20,3	+4,9
TEWERKSTELLING	+18,8	+18,8	+4,9	-12,3	+9,1	+11,6	-1,0	-5,8	+0,1	+11,8	+14,4	+18,0	+22,1	+9,9
INVESTERINGEN	+21,9	+23,8	+7,0	-12,4	+6,7	+10,6	-3,7	-6,2	+4,3	+11,4	+19,8	+20,7	+23,5	+17,3
WINSTMARGE	-4,4	-1,3	-26,6	-33,1	-19,7	-17,6	-33,2	-35,7	-27,0	-18,3	-12,2	-5,2	-4,3	-11,1

PROGNOSE	PROGNOSE													
POL - komende 3 maanden	+17,4	+14,7	-10,6	-16,8	+6,3	+2,7	-12,8	-12,0	-2,1	+7,0	+12,5	+18,3	+17,5	+7,5
OMZET	+33,8	+28,2	-5,3	-11,3	+18,3	+9,4	-8,4	-4,5	+6,3	+16,7	+19,5	+31,7	+28,2	+12,8
EXPORT	+17,3	+13,9	-15,4	-23,9	+9,5	+3,4	-8,3	-6,9	+8,8	+12,9	+19,8	+22,0	+19,5	+7,0
TEWERKSTELLING	+15,9	+14,4	-1,7	-11,7	+8,5	+8,6	-7,4	-10,3	-2,5	+6,2	+13,2	+17,7	+17,1	+10,7
INVESTERINGEN	+16,3	+17,2	-4,4	-12,2	+5,4	+4,6	-12,7	-10,8	-2,6	+9,0	+13,2	+17,1	+18,1	+11,2
WINSTMARGE	+3,7	-0,3	-26,3	-25,1	-10,3	-12,7	-27,0	-27,4	-20,6	-9,8	-3,0	+2,9	+4,6	-4,1

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

Tot slot: de POL over heel 2019

- **Gemiddelde** van **+7,6** over 4 kwartalen
- Komend van +18,0 over heel 2018
- **Sterke daling** na vijf verbeteringen op rij
- **Fors lager dan voorbij 3 jaar**
- Globaal wel nog een beter jaar dan 2015

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020

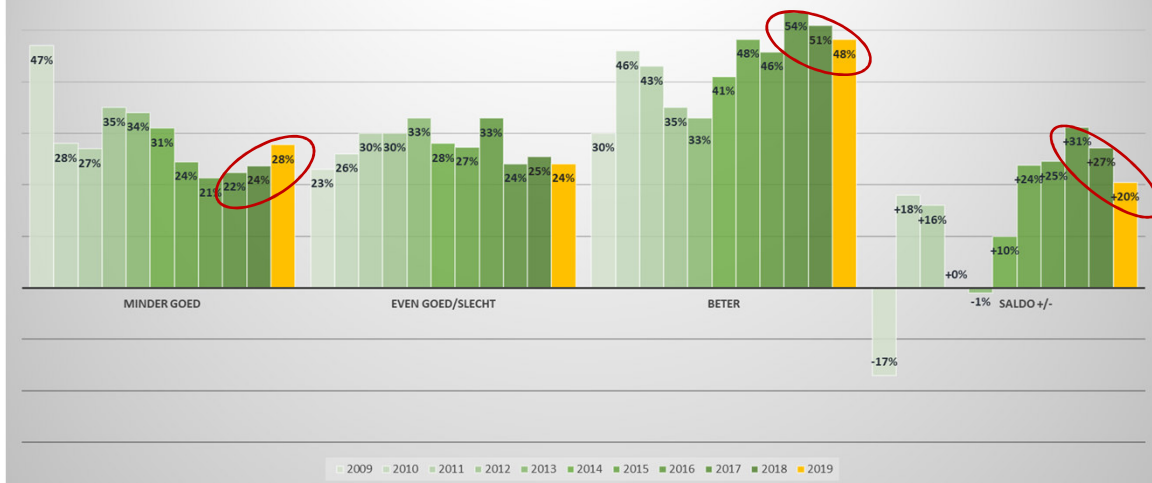
POL Themabevraging januari 2020

'Review 2019 & Outlook 2020'

POL - Persconferentie 7/01/2020

Evaluatie afgelopen jaar (2019)

(In vergelijking met voorgaand jaar)

POL - Persconferentie 7/01/2020

Evaluatie 2019 volgens sector - in vergelijking met evaluatie 2018

Sector	minder goed	even goed/slecht	beter	Saldo +/- 2019	Vergelijking: Saldo +/- 2018
Bouw	29%	23%	48%	+19%	+22%
Detailhandel	25%	29%	46%	+22%	+8%
Diensten	19%	25%	55%	+36%	+40%
Groothandel	32%	11%	58%	+26%	+59%
Productie	42%	22%	36%	-7%	+16%
Eindtotaal	28%	24%	48%	+20%	+27%

Evaluatie 2019 volgens grootte - in vergelijking met evaluatie 2018

Aantal werknemers	minder goed	even goed/slecht	beter	Saldo +/- 2019	Vergelijking: Saldo +/- 2018
< 5	24%	28%	48%	+23%	+21%
5-9	22%	29%	49%	+27%	+34%
10-19	21%	26%	53%	+33%	+45%
20-49	22%	24%	54%	+32%	+28%
50-99	42%	18%	39%	-3%	+23%
100-249	35%	20%	45%	+10%	+43%
>= 250	39%	18%	43%	+4%	+2%
Eindtotaal	28%	24%	48%	+20%	+27%

POL - Persconferentie 7/01/2020

LIMBURG

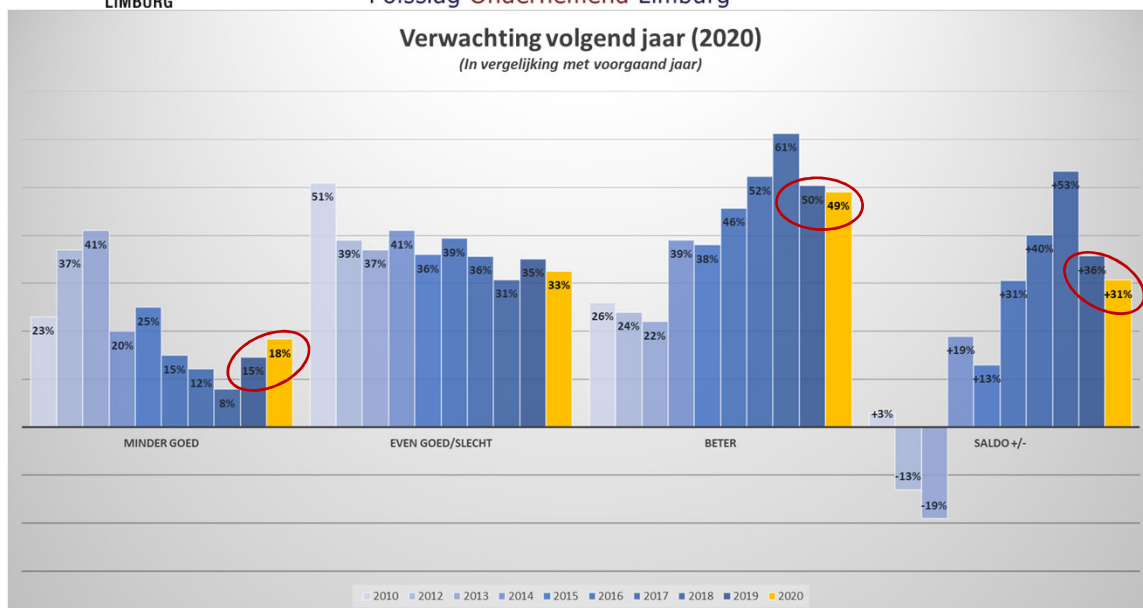

Polsslag Ondernemend Limburg

Verwachting volgend jaar (2020)

(In vergelijking met voorgaand jaar)

POL - Persconferentie 7/01/2020

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

Verwachtingen 2020 volgens sector - in vergelijking met verwachtingen 2019

Sector	minder goed	even goed/slecht	beter	Saldo +/- 2020	Vergelijking: Saldo +/- 2019
Bouw	6%	31%	63%	+58%	+37%
Detailhandel	24%	37%	40%	+16%	+12%
Diensten	18%	33%	49%	+31%	+44%
Groothandel	16%	32%	53%	+37%	+41%
Productie	23%	29%	48%	+25%	+39%
Eindtotaal	18%	33%	49%	+31%	+36%

Verwachtingen 2020 volgens grootte - in vergelijking met verwachtingen 2019

Aantal werknemers	minder goed	even goed/slecht	beter	Saldo +/- 2020	Vergelijking: Saldo +/- 2019
< 5	15%	31%	54%	+39%	+37%
5-9	16%	31%	53%	+37%	+35%
10-19	21%	28%	52%	+31%	+30%
20-49	20%	32%	47%	+27%	+49%
50-99	21%	33%	45%	+24%	+31%
100-249	15%	38%	48%	+33%	+30%
>= 250	24%	37%	39%	+16%	+33%
Eindtotaal	18%	33%	49%	+31%	+36%

POL - Persconferentie 7/01/2020

Focus 2020 in vergelijking met 2019	lager	gelijk	hoger	2020	2019	2018
Interne organisatie verbeteren (procesinnovatie)	2%	38%	61%	59%	58%	63%
Digitalisering/automatisering	1%	47%	52%	52%	53%	/
Marktaandeel vergroten (op bestaande markten)	5%	48%	47%	43%	42%	51%
Marketing en communicatie	3%	52%	45%	43%	36%	50%
Welzijn en plezier op het werk (interne personeelsorganisatie)	3%	52%	45%	41%	40%	45%
Nieuwe markten aanboren	5%	49%	46%	41%	41%	42%
Nieuwe producten op de markt brengen (productinnovatie)	5%	56%	38%	33%	35%	32%
Financiële gezondheid bewaren	2%	63%	35%	32%	38%	42%
Ecologische voetafdruk verminderen	3%	63%	34%	30%	16%	19%
Vacatures ingevuld krijgen	13%	64%	23%	10%	20%	29%
(Verder) internationaliseren	16%	69%	15%	-1%	6%	12%

POL - Persconferentie 7/01/2020

Focus 2020 in vergelijking met 2019	2020	Saldo +/-				
		Bouw	Detailhandel	Diensten	Groothandel	Productie
Interne organisatie verbeteren (procesinnovatie)	59%	55%	53%	57%	74%	65%
Digitalisering/automatisering	52%	59%	45%	51%	53%	54%
Marktaandeel vergroten (op bestaande markten)	43%	27%	36%	52%	63%	36%
Marketing en communicatie	43%	27%	50%	46%	63%	36%
Welzijn en plezier op het werk (interne personeelsorganisatie)	41%	49%	33%	35%	58%	51%
Nieuwe markten aanboren	41%	31%	15%	48%	74%	48%
Nieuwe producten op de markt brengen (productinnovatie)	33%	10%	20%	37%	58%	44%
Financiële gezondheid bewaren	32%	37%	26%	31%	42%	35%
Ecologische voetafdruk verminderen	30%	31%	24%	25%	37%	42%
Vacatures ingevuld krijgen	10%	22%	-2%	13%	32%	0%
(Verder) internationaliseren	-1%	-18%	-11%	1%	11%	9%

POL - Persconferentie 7/01/2020

	Saldo +/-							
Focus 2020 in vergelijking met 2019	2020	< 5	5-9	10-19	20-49	50-99	100-249	>= 250
Interne organisatie verbeteren (procesinnovatie)	59%	32%	65%	53%	61%	85%	63%	82%
Digitalisering/automatisering	52%	30%	57%	47%	58%	76%	63%	60%
Marktaandeel vergroten (op bestaande markten)	43%	33%	53%	40%	46%	52%	34%	48%
Marketing en communicatie	43%	33%	59%	48%	44%	42%	39%	36%
Welzijn en plezier op het werk (interne personeelsorganisatie)	41%	22%	37%	33%	47%	48%	68%	58%
Nieuwe markten aanboren	41%	33%	31%	33%	42%	70%	53%	46%
Nieuwe producten op de markt brengen (productinnovatie)	33%	17%	31%	43%	20%	42%	47%	48%
Financiële gezondheid bewaren	32%	18%	37%	34%	34%	27%	42%	44%
Ecologische voetafdruk verminderen	30%	20%	37%	24%	19%	36%	32%	58%
Vacatures ingevuld krijgen	10%	-10%	6%	16%	10%	33%	32%	8%
(Verder) internationaliseren	-1%	-5%	-6%	2%	-7%	3%	3%	6%

POL - Persconferentie 7/01/2020

POL Themabevraging

januari 2020

'Review 2019 & Outlook 2020'

deel 2: Duurzaam ondernemen

POL - Persconferentie 7/01/2020

Wij voelen de druk van onze stakeholders (klanten, leveranciers, omgeving, aandeelhouders,...) om het nastreven van duurzame doelstellingen te bewijzen sterk toenemen.

	%		
helemaal akkoord	17%	AKKOORD	74%
eerder akkoord	57%		
eerder NIET akkoord	23%	NIET AKKOORD	26%
helemaal NIET akkoord	4%		

POL - Persconferentie 7/01/2020

Stelling "Wij voelen de druk van onze stakeholders (klanten, leveranciers, omgeving, aandeelhouders,...) om het nastreven van duurzame doelstellingen te bewijzen sterk toenemen."

Sector	Helemaal niet akkoord	Eerder niet akkoord	NIET AKKOORD	AKKOORD	Eerder akkoord	Helemaal akkoord
Bouw	0%	22%	22%	78%	58%	20%
Detailhandel	6%	27%	33%	67%	61%	6%
Diensten	5%	26%	31%	69%	53%	16%
Groothandel	6%	28%	33%	67%	61%	6%
Productie	1%	15%	16%	84%	57%	27%
Eindtotaal	4%	23%	26%	74%	57%	17%

Stelling "Wij voelen de druk van onze stakeholders (klanten, leveranciers, omgeving, aandeelhouders,...) om het nastreven van duurzame doelstellingen te bewijzen sterk toenemen."

Grootte	Helemaal niet akkoord	Eerder niet akkoord	NIET AKKOORD	AKKOORD	Eerder akkoord	Helemaal akkoord
1: minder dan 5	5%	28%	33%	67%	59%	8%
2: 5-9	6%	21%	28%	72%	62%	11%
3: 10-19	2%	27%	29%	71%	55%	16%
4: 20-49	7%	29%	36%	64%	55%	9%
5: 50-99	3%	18%	21%	79%	58%	21%
6: 100-249	0%	14%	14%	86%	57%	30%
7: 250 of meer	0%	14%	14%	86%	49%	37%
Eindtotaal	4%	23%	26%	74%	57%	17%

Als bedrijf investeren in duurzaamheid levert op termijn meer winst op.

	%		
helemaal akkoord	16%	AKKOORD	72%
eerder akkoord	56%		
eerder NIET akkoord	26%	NIET AKKOORD	28%
helemaal NIET akkoord	3%		

POL - Persconferentie 7/01/2020

Stelling "Als bedrijf investeren in duurzaamheid levert op termijn meer winst op."

Sector	Helemaal niet akkoord	Eerder niet akkoord	NIET AKKOORD	AKKOORD	Eerder akkoord	Helemaal akkoord
Bouw	0%	20%	20%	80%	56%	24%
Detailhandel	5%	28%	33%	67%	58%	9%
Diensten	1%	29%	31%	69%	54%	15%
Groothandel	0%	56%	56%	44%	33%	11%
Productie	4%	16%	20%	80%	61%	19%
Eindtotaal	3%	26%	28%	72%	56%	16%

Stelling "Als bedrijf investeren in duurzaamheid levert op termijn meer winst op."

Grootte	Helemaal niet akkoord	Eerder niet akkoord	NIET AKKOORD	AKKOORD	Eerder akkoord	Helemaal akkoord
1: minder dan 5	3%	29%	32%	68%	54%	14%
2: 5-9	6%	21%	28%	72%	53%	19%
3: 10-19	2%	38%	39%	61%	50%	11%
4: 20-49	2%	29%	30%	70%	54%	16%
5: 50-99	6%	15%	21%	79%	64%	15%
6: 100-249	0%	24%	24%	76%	62%	14%
7: 250 of meer	0%	16%	16%	84%	59%	24%
Eindtotaal	3%	26%	28%	72%	56%	16%

POL - Persconferentie 7/01/2020

Duurzaam/ecologisch ondernemen is meer imago dan levensvatbaar businessmodel.			
	%		
helemaal akkoord	12%	AKKOORD	55%
eerder akkoord	43%		
eerder NIET akkoord	38%	NIET AKKOORD	45%
helemaal NIET akkoord	7%		

POL - Persconferentie 7/01/2020

Stelling "Duurzaam/ecologisch ondernemen is meer imago dan levensvatbaar businessmodel."						
Sector	Helemaal niet akkoord	Eerder niet akkoord	NIET AKKOORD	AKKOORD	Eerder akkoord	Helemaal akkoord
Bouw	6%	24%	30%	70%	54%	16%
Detailhandel	5%	36%	41%	59%	44%	16%
Diensten	7%	37%	43%	57%	47%	10%
Groothandel	0%	44%	44%	56%	44%	11%
Productie	12%	46%	58%	42%	31%	10%
Eindtotaal	7%	38%	45%	55%	43%	12%

Stelling "Duurzaam/ecologisch ondernemen is meer imago dan levensvatbaar businessmodel."						
Grootte	Helemaal niet akkoord	Eerder niet akkoord	NIET AKKOORD	AKKOORD	Eerder akkoord	Helemaal akkoord
1: minder dan 5	10%	34%	44%	56%	47%	9%
2: 5-9	9%	40%	49%	51%	38%	13%
3: 10-19	2%	32%	34%	66%	50%	16%
4: 20-49	4%	21%	25%	75%	61%	14%
5: 50-99	12%	39%	52%	48%	36%	12%
6: 100-249	5%	41%	46%	54%	43%	11%
7: 250 of meer	10%	61%	71%	29%	20%	8%
Eindtotaal	7%	38%	45%	55%	43%	12%

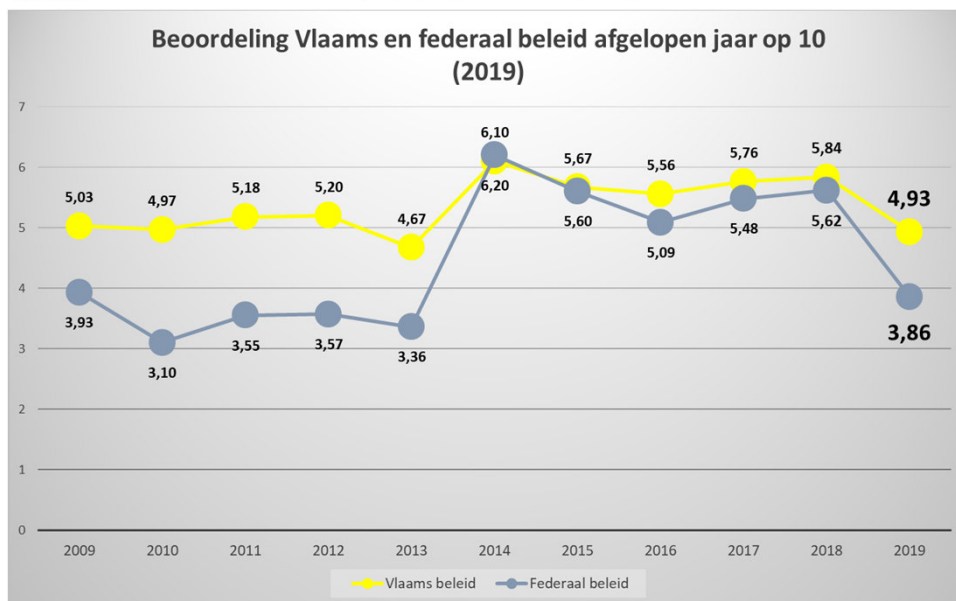
POL - Persconferentie 7/01/2020

POL Themabevraging januari 2020

'Review 2019 & Outlook 2020'

deel 3: Evaluatie federaal en Vlaams beleid

POL - Persconferentie 7/01/2020

POL - Persconferentie 7/01/2020

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

Beoordeling regeringswerk 2019 volgens sector - scores op 10			Vergelijking: beoordeling 2018	
Sector	Vlaams beleid	Federaal beleid	Vlaams beleid	Federaal beleid
Bouw	4,84	4,02	5,52	5,35
Detailhandel	4,55	3,79	5,61	5,43
Diensten	5,01	4,02	5,94	5,76
Groothandel	4,68	3,42	5,82	5,32
Productie	5,19	3,64	6,16	5,84
TOTAAL	4,93	3,86	5,84	5,62

Beoordeling regeringswerk 2019 volgens grootte - scores op 10			Vergelijking: beoordeling 2018	
Aantal Werknemers	Vlaams beleid	Federaal beleid	Vlaams beleid	Federaal beleid
< 5	4,74	3,93	5,54	5,25
5-9	4,76	4,00	5,78	5,49
10-19	4,60	3,71	5,69	5,45
20-49	4,83	3,86	5,66	5,63
50-99	5,09	3,73	6,14	5,89
100-249	5,58	3,63	6,14	5,95
>= 250	5,34	4,00	6,47	6,30
TOTAAL	4,93	3,86	5,84	5,62

POL - Persconferentie 7/01/2020

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

Beoordeling van het regeringswerk in het voorbije jaar op het vlak van:	2019	2018	2017	2016	2015
Faciliteren van financiering voor het bedrijfsleven	4,3	5,0	4,8	4,4	/
Betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	4,2	4,4	4,2	4,1	4,1
Flexibeler arbeidsmarkt	4,1	5,1	5,1	4,7	4,1
Wegwerken loonkostenhandicap	4,0	5,3	5,2	4,9	5,3
Beter sociaal statuut voor zelfstandige ondernemers	4,0	4,3	4,3	3,9	4,3
Verlaging van de belastingdruk	4,0	4,8	4,8	3,6	4,6
Vlottere vergunningen	3,8	4,3	4,1	4,0	4,1
Aanpak van arbeidsmarktkrapte (werkzaamheidsgraad, activering, migratie)	3,6	/	/	/	/
Verzekeren van energievoorziening aan competitieve prijzen	3,6	3,3	3,8	3,6	3,7
Fiscale hervorming/vereenvoudiging	3,5	4,3	4,2	3,5	3,7
Betaalbare sociale zekerheid (o.a. vergrijzing, pensioenproblematiek)	3,5	4,2	4,1	3,7	4,4
Administratieve vereenvoudiging	3,4	3,9	3,6	3,4	3,4
Efficiëntere en kleinere overheid	3,3	3,6	3,8	3,4	3,7
Mobiliteit en bereikbaarheid	3,1	3,6	3,2	3,0	3,2

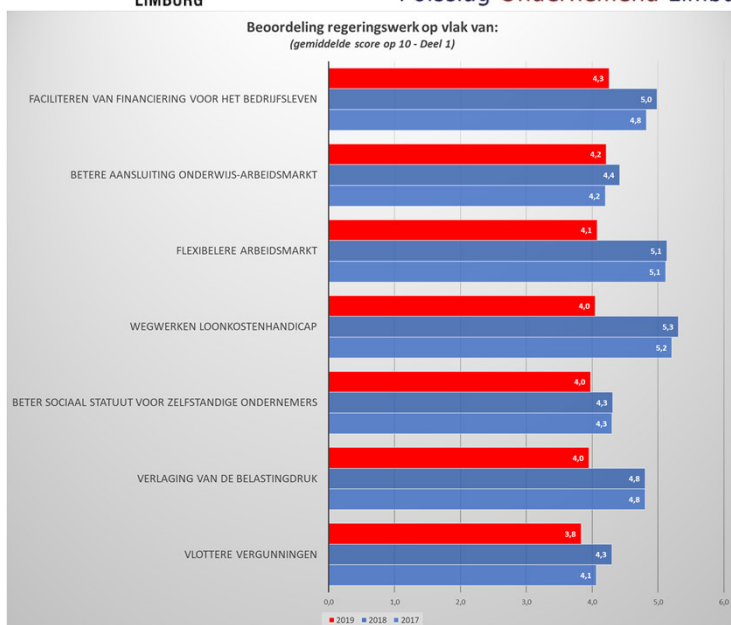
POL - Persconferentie 7/01/2020

LIMBURG

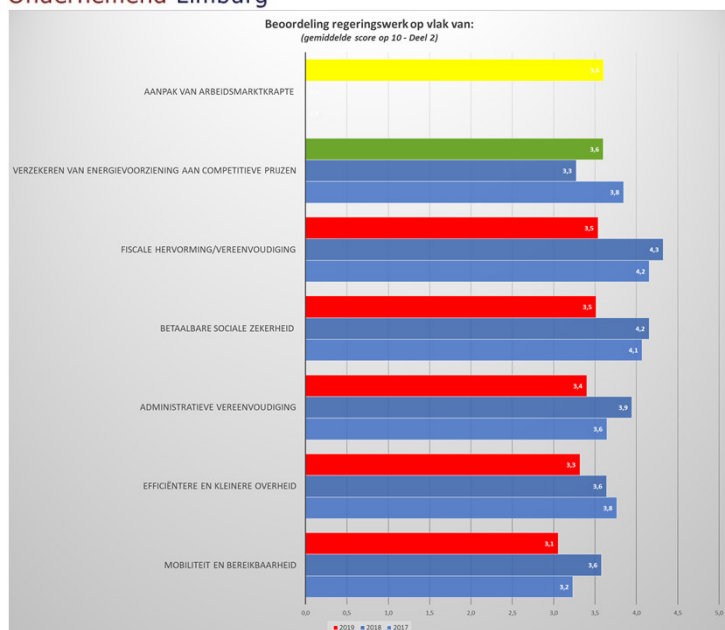
Polsslag Ondernemend Limburg

LIMBURG

Polsslag Ondernemend Limburg

Beoordeling van het regeringswerk in 2019 op het vlak van:

<i>(gemiddelde score op 10 - volgens sector)</i>	TOTAAL	Bouw	Detailhandel	Diensten	Groothandel	Productie
Faciliteren van financiering voor het bedrijfsleven	4,3	4,4	3,7	4,3	4,0	4,6
Betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	4,2	3,9	4,1	4,3	3,7	4,5
Flexibeler arbeidsmarkt	4,1	4,2	3,8	4,2	3,6	4,1
Wegwerken loonkostenhandicap	4,0	4,2	3,3	4,2	3,8	4,4
Beter sociaal statuut voor zelfstandige ondernemers	4,0	3,9	3,3	4,2	3,1	4,4
Verlaging van de belastingdruk	4,0	4,0	3,2	4,1	3,6	4,3
Vlottere vergunningen	3,8	3,4	3,7	4,0	3,2	4,0
Aanpak van arbeidsmarktkrapte (werkzaamheidsgraad, activering, migratie)	3,6	3,7	3,1	3,6	2,4	4,1
Verzekeren van energievoorziening aan competitieve prijzen	3,6	3,8	3,4	3,5	3,2	3,8
Fiscale hervorming /vereenvoudiging	3,5	3,3	3,2	3,6	2,9	4,0
Betaalbare sociale zekerheid (o.a. verzorging, pensioenproblematiek)	3,5	3,2	3,3	3,6	3,0	3,8
Administratieve vereenvoudiging	3,4	3,0	3,4	3,3	3,3	3,9
Efficiëntere en kleinere overheid	3,3	3,1	3,4	3,3	3,2	3,4
Mobiliteit en bereikbaarheid	3,1	2,7	3,4	2,9	1,8	3,5

POL - Persconferentie 7/01/2020

Beoordeling van het regeringswerk in 2019 op het vlak van:

<i>(gemiddelde score op 10 - volgens grootte)</i>	TOTAAL	< 5	5-9	10-19	20-49	50-99	100-249	>= 250
Faciliteren van financiering voor het bedrijfsleven	4,3	3,5	4,3	3,9	4,6	4,8	4,5	5,0
Betere aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt	4,2	3,8	4,3	4,0	4,2	4,5	4,3	4,9
Flexibeler arbeidsmarkt	4,1	3,8	4,6	3,8	3,8	4,2	3,9	4,7
Wegwerken loonkostenhandicap	4,0	3,5	3,8	4,0	3,9	4,3	4,1	5,2
Beter sociaal statuut voor zelfstandige ondernemers	4,0	3,3	3,8	3,8	3,9	4,9	4,0	4,8
Verlaging van de belastingdruk	4,0	3,2	3,9	3,9	4,0	4,3	4,2	4,9
Vlottere vergunningen	3,8	3,5	4,0	3,5	3,5	4,2	3,7	4,8
Aanpak van arbeidsmarktkrapte (werkzaamheidsgraad, activering, migratie)	3,6	3,4	3,4	3,2	3,5	3,8	3,9	4,3
Verzekeren van energievoorziening aan competitieve prijzen	3,6	3,3	3,9	3,4	3,5	4,0	3,7	3,8
Fiscale hervorming /vereenvoudiging	3,5	3,2	3,2	3,3	3,3	4,0	3,9	4,2
Betaalbare sociale zekerheid (o.a. verzorging, pensioenproblematiek)	3,5	3,2	3,7	3,4	3,7	3,5	3,5	4,0
Administratieve vereenvoudiging	3,4	3,1	3,2	3,1	3,1	3,9	3,7	4,1
Efficiëntere en kleinere overheid	3,3	3,1	3,2	3,4	3,1	3,6	3,2	3,8
Mobiliteit en bereikbaarheid	3,1	3,0	3,3	2,7	3,0	3,2	2,8	3,4

POL - Persconferentie 7/01/2020

POL Themabevraging januari 2020

'Review 2019 & Outlook 2020'

POL - Persconferentie 7/01/2020

Polsslag Ondernemend Limburg

januari 2020

POL januari 2020 - Persvoorstelling 7/01/2020